

Jakub Potoček

Užití kryptogramů ve vlastní tvorbě s přihlédnutím ke kryptogramům v hudební literatuře od 18.století po současnost

Práce je rozdělena do dvou částí, z nichž první je historickým přehledem používání kryptogramů. Sondou do historického vývoje autor rozkrývá zajímavé souvislosti a přístupy k problematice kryptogramů.

Dle mého názoru je historická část velmi dobře zpracovaná. Pokud bych se měl problematikou sám zabývat, volil bych rozdělení na přehledné mapování každé historické etapy zvlášť, a teprve ve druhé části poznatky shrnul a poukázal na souvislosti. Je mi však jasné, že v daném rozsahu to není možné.

Zajímavá pro mě byla druhá část, která se zabývá vlastní prací autora s kryptogramy. Zde se, dle mého názoru, nedá práci nic vytknout, jde o autorský přístup ke kryptogramům. Samozřejmě mi však při čtení vyvstávala řada otázek.

Jakub Potoček práci s kryptogramy chápe jako jeden ze způsobů tónové selekce. Proti tomu se nedá nic namítnout. Zároveň přiznává, že nastávají situace, kdy generovaný tónový výběr není pro něho z různých důvodů (hlavně estetických) použitelný, tudíž se musí uchýlit k jeho transformaci. Jako jedno z efektivních řešení popisuje překlad části původního textu do jiného jazyka a vygenerování nového hudebního materiálu. Z dalších možností nabízí vynechání určitých písmen z textu apod.

Nabízí se otázka (není výtkou k teoretické práci), proč pracovat s kryptogramy ve chvíli, kdy se prakticky nemůžeme při zpětné analýze dobrat původního textu? Pokud si mám sám odpovědět, chápu potom práci s kryptogramy pouze jako způsob selekce hudebního materiálu s minimální nebo žádnou zpětnou vazbou. Proč se potom důsledně zvoleného textu nedržet (za použití jasných pravidel podle předem zvoleného kryptogramatického klíče) a nepracovat důsledně s vygenerovaným materiálem jako východiskem kompozice?

Rozumím důvodům skladatele, kvůli kterým hledá co nejširší spektrum souvislostí, ale připadá mi, že teoreticky může dojít k situaci (a neodvážuji se z tohoto úhlu pohledu hodnotit Jakubovy kompozice - natolik dobře je neznám), kdy se množina vygenerovaných možností rozroste natolik, že kryptogramatické omezení přestane dávat smysl. Obávám se, že různá podprahová sdělení zpřítomněním významu slova v kompozici obecně fungovat nebudou,. Možná pouze náhodou u vybraného vzorku transformovaných slov a u velmi malé množiny citlivých posluchačů. Problém hudebních kryptogramů řeší skladatelé od dávných věků a každý autor k problematice přistupuje po svém (viz.první část této bakalářské práce).

Jakubovi Potočkovi se podařilo vystihnout podstatné rysy a souvislosti v historii a přehledně nastínit svůj autorský přístup k práci s kryptogramy.

V textu jsou pravopisné chyby (např. chybějící písmeno n ve slově zpřítomněno na str. 29 na začátku 18. řádku), chyby v interpunkci (např. na str. 1, 8.řádek: mezi slovy funkce a nebyla nemá být čárka) apod.

Za teoretickou práci navrhuji hodnocení B.

Zbyněk Matějů
9.5.2018